

[H. C. Hansen.]

besparelse eller valutaandtjening dels ved en nedskæring af den mindre vigtige import, dels ved genindførelse af en fedtstofrationering og eventuelt en stramning af visse andre rationeringer og endvidere ved øget hugst af gavntræ og udvidelse af brunkulsproduktionen, således som også regeringen efterhånden var indstillet på.

Den herved tilvejebragte valutabesparelse ville vi lade modsvare af en opslugning af købekraften over en bred front gennem en omsætningsafgift. Udenfor omsætningsafgiften ville vi holde levnedsmidler, husleje og visse offentlige ydelser, og vi ville igennem en særlig tilskudsordning friholde familier med børn, rentemodtagere, kronisk syge og arbejdsløse m. v. for omsætningsafgiftens virkninger. Efter vor opfattelse ville en sådan omsætningsafgift — som vi foreslog holdt udenfor pristallet — betyde, at alle befolkningsgrupper kom til at bære deres andel af byrderne, og samtidig ville en sådan beskættning på forbruget være en opfordring til opsparing, et område, regeringspartierne tidligere har interesseret sig en del for.

Endelig — og vi erkender, at vi tillægger dette punkt meget stor betydning — ville vi forhandle hele kreditpolitikken med regeringen med det formål at søge beskæftigelsen opretholdt og forhindre en begrænsning af investeringerne.

Mit partis plan var og er ikke et valggrundlag, opstillet af agitatoriske grunde. Det er mig umuligt at se, at en omsætningsafgift som af os foreslået skulle være egnet til en appel til de billigste stemninger — tværtimod stiller denne plan sine krav til hele befolkningen, og samtidig ville den være virkningsfuld både ved bekæmpelsen af inflationstendenserne og ved bekæmpelsen af vore valutavanskeligheder.

Det var ret tidligt klart, at det radikale venstre ikke på afgørende punkter ville tiltræde vor plan. Mit indtryk var derimod, at regeringen ikke ville være utilbøjelig til at gå i realitetsforhandlinger om den. Dette indtryk viste sig imidlertid ved de to sidste forhandlingsmøder at være forkert. Da mit partis formand, det ærede medlem hr. Hans Hedtoft, ved det næstsidste møde under forhandlingerne meddelte regeringen, at vi trak vort hidtidige forbehold om ikke at slutte et forlig uden det radikale venstres medvirken tilbage og tilbød regeringen at gå i realitetsforhandlinger mellem trekantens venstre, konservative og socialdemokratiet, erklærede den højtærede statsminister, at

det havde ingen interesse. Han ville aldrig kunne få sit partis rigsdagsgruppe til at tiltræde dette. Forhandlingerne fortsattes derefter mellem regeringens partier og det radikale venstre, men brød hurtigt sammen. Da mit parti påny var tilkaldt til forhandling, åbnede statsministeren forhandlingerne mellem os og regeringens partier, som om hans tidligere deklaration ikke var afgivet. På vor forundrede forespørgsel fik vi at vide, at man havde ændret standpunkt, og at de tilstedeværende nu, som det hed, „tegnede firmaet“. Derefter begyndte sidste runde. Jeg ønsker imidlertid at slå fast, at der ikke var tale om nogen realitetsforhandling. Der blev end ikke fra forhandlingslederens, den højtærede statsministers side gjort blot et forsøg på at sammenfatte eller at prøve på at forlige modsætninger. Der var tale om en taktisk manøvre, som regeringen skulle have udspillet for at opnå en formentlig gunstig placering i offentlighedens øjne. Det er ikke uberettiget at betegne dette sidste møde simpelthen som en farce.

Jeg forstår dette bedre, efter at jeg har set den højtærede statsministers Haderslev-tale. Ifølge referatet i „Fyns Tidende“ sagde statsministeren nemlig ordret: Vi har ikke lagt vort arbejde tilrette efter at vinde tillid hos socialdemokraterne. Jeg takker den højtærede statsminister for denne udtalelse. Den rangerer i uklogskab med adskillige andre af den højtærede statsministers udtalelser fra november og til i dag; men den er oplysende, fordi den i et glimt afslører de evindelige taktiske hensyn, som den højtærede statsminister har søgt at tilgodese under enhver fase af forhandlingerne, også under den sidste.

Nu kan det jo være, hvad det vil, at regeringen ikke er særlig lysten efter at slutte forlig med socialdemokratiet. Det drejer sig ganske vist om 59 mandater i denne sal, men har man råd til at se bort herfra, gør det jo tingene meget enklere.

Spørgsmålet er imidlertid: Har regeringen da tilstrækkeligt grundlag iøvrigt for sagligt arbejde her i tinget? Jeg kan tænke mig, at der henvises til den liberale front, der eksisterede i fantasien før sidste valg. Det vil jeg gerne gøre et par bemærkninger om.

Hvad er der egentlig blevet af denne liberale front — dette sikre flertal her i tinget —, som regeringspartierne talte så meget om før regeringsskiftet? Man har jo muntret sig med at gøre op, at der efter valget var en stor ikke-socialistisk majoritet her i salen. Hvor er den blevet af i det